

Lausunto Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymän joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä vuosille 2016-2021

VD/3012/08.00.00.03/2016

HW/EP

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pyytää lausuntoa joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä 2016-2021 20.5.2016 mennessä. Joukkoliikennelaki velvoittaa toimivaltaiset viranomaiset määrittelemään toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason. Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan, Keravan, Kirkkonummen ja Sipoon alueella HSL on toimivaltainen viranomainen. HSL-alueen aikaisempi palvelutasomäärittely on tehty vuosille 2012-2015 ja sitä on jatkettu 14.8.2016 asti.

Joukkoliikenteen suunnitteluohje

Joukkoliikenteen suunnitteluohje on tehty palvelutason määrittämiseen erityyppisten alueiden ja aluekeskusten sekä Helsingin keskustan välisillä yhteyksillä HSL-alueella. Suunnitteluohjeessa määritetään eri palvelutasoluokkien merkitykset vuorovälien, kävelyetäisyyksien sekä yhteysväli vaatimusten suhteen seitsemäntasoisella luokittelulla. Nykyisin käytössä oleva HSL:n suunnitteluohje on vahvistettu vuonna 2011. Päivitettyyn suunnitteluohjeeseen on tehty muutoksia, jotka perustuvat HSL:n vuonna 2014 hyväksytyn strategian sekä HLJ 2015 mukaisiin tavoitteisiin. Merkittävimmät muutokset koskevat suunnitteluperiaatteita sekä alempien palvelutasoluokkien yhteysvälimuutoksia. Uuden tavoitteen mukaan alueella tavoitellaan mahdollisimman selkeää ja houkuttelevaa joukkoliikennelinjastoa, jossa tarjontaa pyritään keskittämään tiheään palvelun joukkoliikennekäytäviin. Tällä edistetään verkostomaisen runkolinjoihin tukeutuvan joukkoliikennejärjestelmän muodostumista. Keskitetty linjasto pidentää paikoittain kävelymatkoja, mutta tätä kompensoi tiheimmät vuorovälit. Kävelyetäisyyksien tulee silti pysyä jo voimassaolevan suunnitteluohjeen mukaisissa rajoissa, eikä näihin ole tehty muutoksia.

Asuinalueilta on jatkossakin oltava vaihdoton joukkoliikenneyhteys ensisijaisesti omaan alue- tai paikalliskeskukseen, mutta mikäli alueen asukkaiden pääasiallinen asiointi kohdistuu muualle kuin omaan keskukseseen voidaan yhteys järjestää myös vaihdollisena. Alimpien palvelutasoluokkien (*, *-) yhteys omaan alue- tai paikalliskeskukseen voi perustua järjestettyyn vaihtoon, jossa bussit odottavat toisiaan, mutta myös liityntäyhteys raide- tai runkobussiliikenteeseen hyväksytään. Lisäksi vuoroväli vaatimuksia on yhdenmukaistettu ja kapasiteettimitoituksen periaatteita tarkistettu. Nykyisin käytössä olevassa suunnitteluohjeessa vuoroväli vaatimukset on luokiteltu liikennemuodoittain, mutta jatkossa erittelyä ei tehdä. Seudullisesti merkittävien työpaikka-, liikenne- ja palvelukeskittymäluokittelusta (TPP) on luovuttu. Nämä alueet luokitellaan normaalin palvelutasomäärittelyn yhteydessä.

Joukkoliikenteen palvelutasomäärittely HSL-alueella 2016-2021

Alueellisten palvelutasojen luokittelu perustuu HSL:n joukkoliikenteen suunnitteluohjeessa määritettyihin palvelutasoluokkiin, liikennöintiaikoihin, vuoroväleihin sekä yhteysväli vaatimuksiin. Luokittelulla määritetään kullekin alueelle vaadittu minimipalvelutaso. Alueiden palvelutasoja on päivitetty vastaamaan alueille tavoiteltavaa ja niillä pääosin jo toteutuvaa palvelua. Muutokset ovat tiiviissä yhteydessä toteutuneiden ja suunniteltujen maankäytön muutosten kanssa. Joillain alueilla palvelutasoja on rajattu nykyistä tarkemmin mukailemaan todellista ja toteutunutta maankäyttöä. Tällöin palvelutasoluokitus on voinut myös laskea siellä missä nykyinen taso ei maankäytön ja kysynnän mukaan ole perusteltua. Palvelutasoparannuksia on tehty alueilla joihin on rakentunut tai rakentumassa uutta ja tehokkaampaa maankäyttöä. Tehdyt palvelutasoparannukset eivät edellytä uutta lisärahoitusta joukkoliikenteeseen sillä ne toteutuvat Länsimetron ja Kehäradan hankkeiden sekä näiden liityntälinjaston yhteydessä, tai muissa jo budjetoiduissa liikennöintimuutoksissa.

Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä vuosille 2016-2021 seuraava lausunto:

Joukkoliikenteen suunnitteluohjeeseen tehdyt muutokset ovat perusteltuja ja tekevät ohjeesta entistä selkeämmän. Vantaan kaupunki pyrkii kehittämään maankäyttöä erityisesti alueilla, joilla joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. HSL:n tavoitteet mahdollisimman selkeästä ja houkuttelevasta joukkoliikennelinjastosta, jossa tarjonta pyritään keskittämään tiheän palvelun joukkoliikennekäytäviin, on yhdenmukainen Vantaan tavoitteiden ja jo tehtyjen Kehärataan liittyvien linjastomuutosten kanssa.

Suunnitteluohjeessa on luovuttu seudullisesti merkittävien työpaikka-, liikenne- ja palvelukeskittymien luokittelusta eli nämä luokitellaan normaalin palvelutasomäärittelyn yhteydessä. Vantaalla on useita lentomelualueille sijoittuvia erillisiä työpaikka-alueita, jotka vaativat erityistä tarkastelua. Näiden alueiden joukkoliikenteen suunnittelu ei siis voi perustua yksinomaan suunnitteluohjeen palvelutasoluokkiin vaan näiden alueiden osalta korostuu tapauskohtainen suunnittelu, jossa huomioidaan mm. yhteysvälitarpeet ja kysyntä sekä työvuorot.

Alueelliset palvelutasot on päivitetty vastaamaan Vantaalla esimerkiksi Kehäradan myötä tapahtuvaa maankäytön kehittymistä. Vantaan kaupunki esittää kuitenkin Aviapoliksen asemanympäristön nostamista **-luokasta ****-luokkaan. Aseman ympäristöön on kehittymässä merkittävä asumisen ja työpaikkojen keskittymä. Alueen palvelutaso vastaa jo nykyisellään **** - tasoa, eikä tästä muutoksesta siten aiheudu lisäkustannuksia.

Muut esitetyt muutokset palvelutasoluokissa ovat Vantaan kannalta perusteltuja joko maankäytön kehittymisen johdosta tai tarkistuksina kuvamaan aluetta paremmin. Esimerkiksi Vantaan koillisosassa tehdyillä tarkistuksilla alueiden luokitukset saadaan paremmin vastamaan alueiden jo olemassa olevaa maankäyttöä ja joukkoliikenteen palvelutasoa sekä tällöin alueiden luokitukset vastaavat paremmin myös muiden samankaltaisten alueiden luokituksia.

Käsittely: esittelijä täydensi lausuntoesitystä seuraavasti: esitykseen lisättiin maininta Peijas-Rekolan sairaala-alueen huomioimisesta erityiskohteena joukkoliikenteen suunnittelussa.

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liitteet:

- Lausuntopyyntö jäsenkunnille Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän joukkoliikenteen suunnitteluohjeesta ja palvelutasomäärittelystä vuosille 2016-2021
- Joukkoliikenteen suunnitteluohje HSL-liikenteessä
- Joukkoliikenteen palvelutaso 2016-2021
- Palvelutasomuutokset HSL-alueella 15.8.2016

Täytäntöönpano: Kuntatekniikan keskus

Muutoksenhakuohje: 6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

liikennejärjestelmäinsinööri Emmi Pasanen p. 09 8392 2643, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi